

Standardy Ochrony Małoletnich (wersja pełna)

**STOWARZYSZENIE
JUNO**

Preambuła:

Stowarzyszenie na rzecz osób z trudnościami rozwojowymi "Juno" od początku swojej działalności kieruje się zasadami poszanowania godności, praw i wolności każdego człowieka, w szczególności osób z trudnościami rozwojowymi, które wymagają szczególnego wsparcia i ochrony. Dzieci i młodzież będące pod opieką Stowarzyszenia zasługują na bezpieczne, przyjazne i wspierające środowisko, w którym ich potrzeby są zauważane, a prawa – realnie chronione.

W trosce o ich dobro oraz w odpowiedzi na obowiązujące przepisy prawa, a także zgodnie z naszymi wartościami etycznymi i misją, Stowarzyszenie ustanawia niniejsze **Standardy Ochrony Małoletnich**. Ich celem jest zapobieganie wszelkim formom przemocy, zaniedbania i nadużyć wobec małoletnich oraz zapewnienie skutecznych mechanizmów reagowania na sytuacje zagrożenia.

Standardy te stanowią zobowiązanie całej społeczności Stowarzyszenia do tworzenia i utrzymywania środowiska pełnego szacunku, empatii i odpowiedzialności, w którym dobro dziecka jest wartością nadrzędną.

Spis treści:

Rozdział 1. Postanowienia ogólne.

Rozdział 2. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a członkami Stowarzyszenia, wolontariuszami itp.

Rozdział 3. Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego.

Rozdział 4. Zasady aktualizacji Standardów oraz zakres kompetencji osób odpowiedzialnych za przygotowanie członków Stowarzyszenia, wolontariuszy itp. do ich stosowania.

Rozdział 5. Zasady udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim Standardów do zapoznania się z nimi i ich stosowania.

Rozdział 6. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet oraz procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie.

Rozdział 7. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdy.

Rozdział 8. Zasady ochrony wizerunku małoletniego.

Rozdział 9. Postanowienia końcowe.

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§ 1

1. Standardy Ochrony Małoletnich w Stowarzyszeniu na rzecz osób z trudnościami rozwojowymi "Juno" zwane dalej Standardami zostały opracowane w związku z obowiązkami nałożonymi ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
2. Ilekroć w Standardach jest mowa o:
 - **członkach Stowarzyszenia** – należy przez to rozumieć wszystkich dorosłych członków Stowarzyszenia na rzecz osób z trudnościami rozwojowymi "Juno" oraz inne osoby dorosłe nie będące członkami Stowarzyszenia, a mające kontakt z małoletnimi poprzez zaangażowanie w działalność Stowarzyszenia "Juno" (np. wolontariusze, stażyści, praktykanci),
 - **krzywdzenie małoletniego** – należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę, w tym członków Stowarzyszenia lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie,
 - **małoletni** – należy przez to rozumieć osobę, która nie ukończyła 18 roku życia,
 - **opiekun małoletniego** - należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentacji i stanowieniu o małoletnim, w szczególności jego przedstawiciel ustawowy,
 - **osobie odpowiedzialnej za Standardy Ochrony Małoletnich** (zwaną dalej Osobą Odpowiedzialną) - należy przez to rozumieć osobę wyznaczoną przez Zarząd Stowarzyszenia do sprawowania nadzoru nad realizacją niniejszych Standardów,
 - **Zarządzie Stowarzyszenia** – należy przez to rozumieć Zarząd Stowarzyszenia na rzecz osób z trudnościami rozwojowymi "Juno"

Rozdział 2

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a członkami Stowarzyszenia.

§ 1

1. Zarząd Stowarzyszenia jest odpowiedzialny za przygotowanie i wdrożenie Standardów Ochrony Małoletnich w Stowarzyszeniu na rzecz osób z trudnościami rozwojowymi "Juno".
2. Zarząd Stowarzyszenia zapoznaje członków Stowarzyszenia ze Standardami oraz odbiera od nich oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami (**załącznik nr 1**)

§ 2

1. Zarząd Stowarzyszenia przed dopuszczeniem członka Stowarzyszenia do działalności związanej z działalnością statutową Stowarzyszenia, a która związana jest z obecnością małoletniego, sprawdza członka Stowarzyszenia w Rejestrze Sprawców Przestępstw na tle Seksualnym, zwanym dalej Rejestrem. Sprawdzenie dotyczy także osób poniżej 18 roku życia. Osoba figurująca w Rejestrze nie może zostać dopuszczona do działalności określonej w zdaniu 1.
2. W celu monitorowania bezpieczeństwa w Stowarzyszeniu, poza wykonaniem obowiązku określonego w ustępie 1, Zarząd Stowarzyszenia dokonuje w każdym roku kalendarzowym sprawdzenia figurowania członków Stowarzyszenia w Rejestrze.

3. Poza sprawdzeniem figurowania osób w Rejestrze każdy członek Stowarzyszenia powyżej 18 roku życia podpisuje oświadczenie, którego wzór stanowi załącznik (**nr 2**) do niniejszych Standardów.
4. Każdy z członków Stowarzyszenia, który podejmuje działalność związaną z działalnością statutową Stowarzyszenia, a która związana jest z obecnością małoletniego przedstawia Zarządowi Stowarzyszenia informację z kartoteki Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w Ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii.
5. W przypadku powzięcia informacji o wszczęciu wobec członka Stowarzyszenia postępowania karnego o przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub przestępstwo przeciwko małoletniemu Zarząd stowarzyszenia niezwłocznie odsuwa takiego członka od wszelkich form kontaktu z małoletnimi. Dotyczy to również wolontariuszy.

§ 3

1. Podstawową zasadą czynności podejmowanych przez członków Stowarzyszenia w kontaktach z małoletnimi jest działanie na rzecz ich dobra. Członkowie Stowarzyszenia traktują małoletnich z szacunkiem.
2. Członkowie Stowarzyszenia zobowiązani są do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi oraz każdorazowego rozważenia, czy reakcja, komunikat bądź działanie wobec małoletniego są odpowiednie do sytuacji, bezpieczne i uzasadnione.
3. W przypadku zaobserwowania sytuacji przemocowych pomiędzy samymi małoletnimi każdy członek Stowarzyszenia zobowiązany jest do natychmiastowej reakcji i stosownej interwencji polegającej na powstrzymaniu eskalacji konfliktu i zachowań niedozwolonych.
4. Decyzje dotyczące konkretnego małoletniego powinny uwzględniać również bezpieczeństwo pozostałych małoletnich.
5. Członkowie Stowarzyszenia monitorują sytuację i dobrostan małoletnich oraz zwracają uwagę na właściwość i poprawność relacji zachodzących pomiędzy członkami Stowarzyszenia, a małoletnimi oraz pomiędzy samymi małoletnimi.
6. Członek Stowarzyszenia, który ma świadomość, iż małoletni doznał jakiejś krzywdy np. znęcania fizycznego, psychicznego lub wykorzystania seksualnego, zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności w kontaktach z małoletnim, wykazując zrozumienie i wycucie.

§ 4

1. Członkowie Stowarzyszenia w kontakcie z małoletnimi:
 - 1) odnoszą się do małoletnich z szacunkiem,
 - 2) wysłuchują małoletnich i starają się udzielać im odpowiedzi dostosowanej do sytuacji i ich wieku,
 - 3) nie zawstydzają małoletnich, nie lekceważą i nie obrażają,
 - 4) nie krzyczą, chyba że wymaga tego sytuacja niebezpieczna (np. ostrzeżenie).
2. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec małoletnich w jakiejkolwiek formie. Każde, przemocowe zachowanie wobec małoletniego jest niedozwolone.
3. Nie wolno dotykać małoletnich w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany.
4. Kontakt fizyczny z małoletnim nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
5. Członek Stowarzyszenia, który ma świadomość, iż małoletni doznał jakiejś krzywdy np. znęcania fizycznego, psychicznego lub wykorzystania seksualnego, zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności w kontaktach z małoletnim, wykazując zrozumienie i wycucie.
6. Niedopuszczalne jest spanie członka Stowarzyszenia w jednym łóżku z małoletnim podczas wycieczek, obozów, wyjazdów itp.

7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalny jest kontakt fizyczny członka Stowarzyszenia z małoletnim. Do sytuacji takich zaliczyć można:
- 1) pomoc małoletniemu z niepełnosprawnością w czynnościach higienicznych, spożywaniu posiłków, poruszaniu się, jeśli typ niepełnosprawności tego wymaga, a małoletni/jego opiekun wyrazi zgodę,
 - 2) udział w prawnie dopuszczalnych działaniach, w których kontakt taki jest rzeczą zwyczajną (zabawa, zawody sportowe itp.).
 - 3) kontakt z małoletnim (np. w formie przytulenia) jako odpowiedź na realne potrzeby małoletniego w danym momencie, z uwzględnieniem jego wieku, płci, kontekstu kulturowego i sytuacyjnego.
 - 4) w sytuacji koniecznej, w przypadku małoletniego prezentującego zachowania agresywne zagrażające bezpieczeństwu i/lub zdrowiu jego i innych (postępowanie opisane w dokumencie *Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania małoletniego*).

§ 5

1. Członkowie Stowarzyszenia nie kontaktują się prywatnymi kanałami komunikacji z małoletnimi bez wiedzy ich opiekunów.
2. Jeśli członek Stowarzyszenia musi spotkać się z małoletnim poza czasem standardowo poświęcanym na działalność prowadzoną przez Stowarzyszenie to na spotkanie takie opiekun małoletniego musi wyrazić zgodę.

Rozdział 3

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego

§ 1

1. Członkowie Stowarzyszenia zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich.
2. W przypadku powzięcia przez członka Stowarzyszenia podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony, to ma on obowiązek poinformować o tych podejrzeniach Zarząd Stowarzyszenia.
3. Interwencja podejmowana jest przez Zarząd Stowarzyszenia. Zarząd Stowarzyszenia może wyznaczyć konkretną osobę do podejmowania tego rodzaju interwencji. W przypadku wyznaczenia takiej osoby jej dane (imię, nazwisko, mail, telefon) zostaną podane do wiadomości członków Stowarzyszenia.
4. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony osoby wyznaczonej do podejmowania interwencji, wówczas interwencja prowadzona jest przez Zarząd Stowarzyszenia.
5. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony członka Zarządu Stowarzyszenia, wówczas osoba taka jest całkowicie wyłączana z procedury podejmowania interwencji.
6. W miarę możliwości do udziału w interwencji można zaangażować specjalistów, w szczególności psychologów i pedagogów, celem skorzystania z ich pomocy przy rozmowie z małoletnim o trudnych doświadczeniach.

§ 2

W przypadku podejrzenia, że zdrowie lub życie małoletniego jest zagrożone należy niezwłocznie poinformować o tym fakcie właściwe służby.

§ 3

1. Z przebiegu każdej interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi załącznik (nr 3) do niniejszych Standardów.
2. Członkowie Stowarzyszenia posiadający informację o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, są zobowiązani do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane Zarządowi Stowarzyszenia oraz uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
3. W przypadku gdy podejrzenie zagrożenia bezpieczeństwa małoletniego zgłosili opiekunowie małoletniego, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów małoletniego na piśmie oraz sporządzić kartę interwencji.

§ 4

1. W przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie małoletniego przez członka Stowarzyszenia to osoba ta zostaje natychmiast odsunięta od wszelkich form kontaktu z małoletnimi do czasu wyjaśnienia sprawy.
2. Zarząd Stowarzyszenia przeprowadza rozmowę z małoletnim i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) małoletniego, w szczególności jego opiekunem. Zarząd Stowarzyszenia stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji (załącznik nr 3).
3. Zarząd Stowarzyszenia organizuje spotkanie/a z opiekunami małoletniego, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.
4. W przypadku gdy członek Stowarzyszenia dopuścił się wobec małoletniego innej formy krzywdzenia niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę, Zarząd Stowarzyszenia powinien zbadać wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności wysłuchać członka Stowarzyszenia podejrzanego o krzywdzenie małoletniego oraz inne osoby mające wiedzę na temat zdarzenia. W sytuacji, gdy naruszenie dobra małoletniego jest znaczne, w szczególności gdy doszło do dyskryminacji lub naruszenia godności, należy rozważyć możliwość powzięcia stosownych środków dyscyplinujących.

§ 5

1. W przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie małoletniego przez osobę nie będącą członkiem Stowarzyszenia, Zarząd Stowarzyszenia przeprowadza rozmowę z małoletnim i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) małoletniego, w szczególności jego opiekunem. Zarząd Stowarzyszenia stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji (załącznik nr 3).
2. Zarząd Stowarzyszenia organizuje spotkanie/a z opiekunami małoletniego, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.
3. W przypadku, gdy z przeprowadzonych ustaleń wynika, że opiekun małoletniego zaniedbuje jego potrzeby psychofizyczne lub rodzina jest niewydolna wychowawczo (np. małoletni wielokrotnie jest nieadekwatnie ubrany do pogody, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej), rodzina stosuje przemoc wobec małoletniego, należy poinformować właściwy ośrodek pomocy społecznej o potrzebie pomocy rodzinie, gdy niespełnianie potrzeb wynika z sytuacji ubóstwa, bądź - w przypadku przemocy i zaniedbania - konieczności wszczęcia procedury Niebieskie Karty.

§ 6

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez innego małoletniego (np. na zajęciach grupowych) należy przeprowadzić rozmowę z małoletnim podejrzanym o krzywdzenie oraz jego opiekunem, a także oddzielnie z małoletnim poddawany krzywdzeniu i jego opiekunem. Ponadto należy porozmawiać z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu. W trakcie rozmów należy dążyć do ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego krzywdzonego. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji (zał. nr 3).
2. Wspólnie z opiekunem małoletniego krzywdzącego należy opracować plan, celem wyeliminowania zachowań niepożądanych.
3. Z opiekunem małoletniego poddawanego krzywdzeniu należy opracować plan zapewnienia mu bezpieczeństwa, włączając w ten plan sposoby odizolowania go od źródeł zagrożenia.
4. W trakcie rozmów należy upewnić się, że małoletni podejrzan o krzywdzenie innego małoletniego nie jest krzywdzony przez opiekuna lub inne osoby.

§ 7

1. W przypadku, gdy wobec małoletniego popełniono przestępstwo Zarząd Stowarzyszenia sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury.
2. W przypadku, gdy z rozmowy z opiekunem wynika, że nie jest on zainteresowany pomocą małoletniemu, ignoruje zdarzenie lub w inny sposób nie wspiera małoletniego, które doświadczyło krzywdzenia Zarząd Stowarzyszenia sporządza wniosek o wgląd w sytuację rodziny, który kieruje do właściwego sądu rodzinnego.
3. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji instytucji, o których mowa powyżej.

Rozdział 4

Zasady aktualizacji Standardów oraz zakres kompetencji osób odpowiedzialnych za przygotowanie członków Stowarzyszenia lub wolontariuszy do ich stosowania

§ 1

Zarząd Stowarzyszenia obowiązany jest co najmniej raz na dwa lata dokonywać oceny Standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami. Wnioski z przeprowadzonej oceny należy pisemnie udokumentować.

§ 2

1. Zarząd Stowarzyszenia wyznacza osobę odpowiedzialną za przygotowanie członków Stowarzyszenia do stosowania Standardów (zwana dalej Osobą Odpowiedzialną).
2. Osoba Odpowiedzialna monitoruje realizację Standardów, reaguje na ich naruszenie oraz koordynuje zmiany w Standardach prowadząc równocześnie rejestr zgłoszeń i proponowanych zmian.
3. Członkowie Stowarzyszenia mogą przekazywać swoje uwagi, proponować zmiany względem uregulowań zawartych w Standardach do Osoby Odpowiedzialnej oraz zgłaszać incydenty naruszania Standardów.
4. Wszelkie uwagi, proponowane zmiany i incydenty w zakresie naruszania Standardów Osoba Odpowiedzialna przekazuje Zarządowi Stowarzyszenia.
5. Wszelkich zmian w Standardach dokonuje Zarząd Stowarzyszenia.

Rozdział 5

Zasady udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim Standardów do zapoznania się z nimi i ich stosowania

§ 1

1. Standardy są dokumentem ogólnodostępnym w szczególności dla członków Stowarzyszenia, małoletnich i ich opiekunów.
2. Opiekunowie małoletnich zostają zapoznani ze Standardami. Opiekunowie małoletnich składają oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami. Wzór oświadczenia stanowi załącznik **(nr 4)** do niniejszych Standardów.
3. W oparciu o niniejsze Standardy Zarząd Stowarzyszenia opracowuje skróconą wersję Standardów zawierającą informacje istotne dla małoletnich. Małoletni zostają zapoznani z treścią Standardów oraz skróconą wersją Standardów. Skrócona wersja Standardów stanowi **załącznik nr 5**.

Rozdział 6

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet oraz procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

§ 1

1. Jeżeli Stowarzyszenie zapewnia małoletnim dostęp do urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet zobowiązana jest podejmować działania zabezpieczające małoletnich przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju; w szczególności należy zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające przed złośliwym oprogramowaniem i filtrujące treści.
2. W miarę możliwości członkowie Stowarzyszenia powinni informować małoletnich o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.
3. Członkowie Stowarzyszenia powinni stanowić nadzór nad treściami do jakich dostęp mają małoletni oraz podejmować interwencję w przypadku dostępu do treści nieodpowiednich.

Rozdział 7

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdy

§ 1

1. Pomimo zastosowania procedury interwencji członkowie Stowarzyszenia powinni po ujawnieniu krzywdy wspierać małoletniego oraz zwracać uwagę na wszelkie niepokojące sygnały.
2. Jeżeli jest to możliwe, po ujawnieniu krzywdy, Zarząd Stowarzyszenia może utworzyć grupę wsparcia dla małoletniego.

Rozdział 8

Zasady ochrony wizerunku małoletniego

§ 1

1. Członkowie Stowarzyszenia uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewniają ochronę wizerunku małoletniego.
2. Upublicznienie przez członka Stowarzyszenia lub wolontariusza wizerunku małoletniego utrwalonego w jakiegokolwiek formie (tj. fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody opiekuna małoletniego.
3. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekuna na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.

Rozdział 9

Postanowienia końcowe

§ 1

1. Standardy wchodzi w życie z dniem ich uchwalenia przez Zarząd Stowarzyszenia.
2. Standardy stosuje się odpowiednio w stosunku do małoletnich, którzy nie są członkami Stowarzyszenia.
3. Standardy zostają opublikowane na stronie internetowej Stowarzyszenia - www.juno.rzeszow.pl - w wersji pełnej oraz skróconej, przeznaczonej dla małoletnich, a wydrukowana wersja do wglądu znajduje się w dokumentacji Stowarzyszenia.